

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בעניין: החברה להגנת הטבע (ע"ר) 58-001749-9

ע"י ב"כ מהלשכה המשפטית
עוה"ד נועה יאיון (מ.ר. 53817) וטל צפריר (מ.ר. 19161)
מרח' הנגב 2, תל אביב-יפו 6618602
טלפון: 03-6388744; פקס: 03-6390580

העותרת

- נ ג ד -

1. **פקיד הדיג הראשי במשרד החקלאות ופיתוח הכפר**
ע"י נציג היועמ"ש לממשלה מפרקליטות המדינה
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טלפון: 02-6466010; פקס: 02-6467011

המשיב

וכן:

2. **רשות הטבע והגנים הלאומיים**
מרח' עם ועולמו 3, ירושלים 95463
טלפון: 02-5005444; פקס: 02-6529232

3. **ועד דייגי החוף**
באמצעות מר פואד נסאר
טלפון: 054-4742743
דוא"ל: foad007@walla.com

4. **איגוד הדייגים הספורטיביים בישראל**
ע"י ב"כ עוה"ד גיל להב ו/או אורון סלמון
בית מישורים, רח' השילוח 4 פתח-תקווה
טלפון: 03-6128040; פקס: 077-5558075

5. **י.ע.ד - התנועה לשמירת החי הימי וזכויות הדייגים הספורטיביים**
ע"י ב"כ עוה"ד דוד קצוטי
מרח' ביאליק 3, חיפה
טלפון: 04-8626276; פקס: 04-8669401

כצדדים המעוניינים בהחלטה

עתירה דחופה למתן צו-על-תנאי, לצו-ביניים ולצו ארעי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו-על-תנאי לפיה יתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיב 1 ליתן טעם מדוע לא יבטל החלטתו מיום 29/5/2017 (שתיכנס לתוקף ביום 1/6/2017) לתת היתר לדיג בים התיכון, לכלל (אלפי) הדייגים – מסחריים וחובבים, בכל שיטות הדיג, בשיאה של תקופת רביית הדגים, וזאת, בניגוד להחלטתו מיום 3/4/2017, בניגוד לעמדתו העקבית בשנתיים האחרונות, ובניגוד מוחלט לטובת משאב הדגה בים התיכון והבראתו.

*** העתק צילומי מהחלטת פקיד הדיג הראשי, (כולל ההודעה על ההחלטה מיום 24.5.2017) מצ"ב כ-נספח א.

זוהי גם בקשה למתן צו-ביניים במסגרתה יתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיב 1 להימנע מלפעול בהתאם להחלטתו מיום 29/5/2017 וזאת עד למתן פסק-דין סופי בעתירה.

לאור העובדה שמשמעות החלטתו של המשיב 1 מיום 29/5/2017 היא החזרתם למים של אלפי דייגים כבר ביום 1/6/2017 – שלושה ימים לאחר מכן (ויום לאחר חג השבועות), יתבקש בית המשפט להוציא מלפניו בדחיפות צו ארעי לשימורו של ה-*status quo ante* (שלפי ההחלטה מיום 3/4/2017) המופנה כנגד המשיב 1 והמורה לו להתלות החלטתו ולמנוע את הדיג בעונת רביית הדגים עד להכרעה בבקשה לצו-ביניים. זאת, שכן לחץ דיג גדול שכזה בשיאה של עונת רביית הדגים משמעותו נזק משמעותי וגדול להתחדשות הדגה ולסביבה הימית.

עתירה זו והבקשות הנלוות לה מלוות בתצהיר מטעמו של מר אלון רוטשילד, מנהל תחום המגוון הביולוגי ומנהל פרויקט 'דגים באחריות' בחברה להגנת הטבע.

כל ההדגשות שבעתירה הוספו על ידי הח"מ, אלא אם צוין אחרת.

תקציר הדברים

1. לאחר עשרות שנים בהן סבל ענף הדיג בישראל מהזנחה והעדר ניהול, שהובילו לכך שמשאב הדגה מצוי על סף קריסה, מיני דגים רבים מצויים על סף הכחדה והסביבה הימית פגועה לאין שיעור, אגף הדיג במשרד החקלאות, והעומד בראשו, בעידוד העותרת והמשיבה 2, החל לנהל את ענף הדיג, להטיל מגבלות נדרשות ולהתנות תנאים לדייגים בישראל. והכל, על מנת למנוע את קריסת המשאב, להביא לאישושו ולהבריאו – לטובת הדייגים, הסביבה והציבור בישראל.
2. אחד מכלי המדיניות החשובים ביותר, אם לא החשוב שבהם, הוא מניעת הפרעות דיג בעונת רביית הדגים, העונה בה הם מעמידים את דור ההמשך ומבטיחים את התקיימותו גם בעתיד (אינטרס ראשון במעלה של הדייגים עצמם).
3. תקופת הרבייה מתקיימת בכל שנה על-פני כחמישה חודשים לערך, בין האביב לקיץ, שכן דגים שונים מתרבים בזמנים שונים, אך ע"פ מחקרים שנערכו בישראל עולה כי שיאה של עונת הרבייה הוא כ-3 חודשים, מחודש אפריל עד יוני. אלו הזמנים שישנה חשיבות עליונה למנוע את הפרעת הדגים העסוקים ברבייה.
4. ואכן, בשנה שעברה, שנת 2016, אסר פקיד הדיג לראשונה על דיג בעונת הרבייה **למשך חודשיים (61 יום)**. דייגים שונים (ביניהם המשיבים 4-5), שהתרעמו גם אז על הגבלת הדיג בעונה זו, הגישו מספר עתירות לבית משפט זה, שדן בטענותיהם ודחה אותן. הוא עשה כן וקיבל את עמדתו המקצועית של פקיד הדיג הראשי, שטען כדלקמן:

- א. איסור דיג בן 61 יום הוא המינימום הנדרש ממש לאור מצבו הקשה של משאב הדגה בים התיכון. הסיבה המרכזית שלא נקבעה תקופה ארוכה יותר (עד 90 יום) היא התחשבות בדייגים.
- ב. לפעילותם המצטברת של מאות סירות ואלפי אנשים בתקופה כה רגישה יש השפעה מכרעת על פעילות הרבייה.
- ג. גם אם לא כל דגי המטרה הנידוגים הם מסוג הדגים המתרבים, שיקול הדעת של פקיד הדיג כגורם מאסדר (רגולטור) מתבסס במידה רבה על יכולת אכיפה אפקטיבית, במיוחד כשמדובר במרחב הימי המורכב ומאחר והפעילות מאופיינת בפרישה גיאוגרפית רחבה, מאות כלי שיט ואלפי דייגים.
5. דברים דומים טען פקיד הדיג הראשי גם בעת הדיונים על תקנות הדיג, בשלהי שנת 2016 – כאשר במקום הצעתו המקורית לאיסור דיג בן 90 ימים בעונת הרבייה, נקבעה תקופה בת 60 יום (רצופים) לפחות (ו-90 יום רצופים לכל היותר) בה ייאסר הדיג כליל.
6. ועדת הכלכלה, ששמעה את הדיונים (כולל המשיבים 3-5), מצאה לנכון ללכת צעד נוסף לקראתם והגדירה תקופת הסתגלות ומעבר, בה הועדפו צורכיהם על-פני צורכי הבראת משאב הדגה, ונקבע כי למשך 3 שנים יהיה איסור הדיג בתקופת הרבייה בן 45 ימים בלבד.
7. בהתאם, עם תחילתה של עונת הרבייה 2017, הודיע פקיד הדיג הראשי ביום 3/4/2017 כי משכה של "תקופת הרבייה" בה יחול איסור דיג בים התיכון תהיה בת 45 ימים – שתחילתם ביום 1/5/2017 וסיומם ביום 14/6/2017 (כולל).
8. אלא שביום 29/5/2017 החליט פקיד הדיג הראשי במפתיע לפעול בניגוד מוחלט לכל הצהרותיו ועמדותיו הקודמות ומבלי שחל כל שינוי נסיבות שהוא, מבלי שבמצבו של משאב הדגה בים התיכון חל כל שינוי שהוא לטובה, ומתוך מה שהוא עצמו הגדיר בעבר כחוסר סבירות והיעדר מידתיות ביקש להתיר דיג בים התיכון בעונת הרבייה באופן שיש בו למעשה כדי לקצר את תקופת איסור הדיג בים התיכון בשליש (!) ממנה – חרף היותה נדרשת וחיונית כדבריו.
9. זאת ועוד. הוא התנה את החלטתו זו בדיג מעומק של 30מ' בלבד ואיסור על דיג של דגים מסוג "דקרים" (המוכרים יותר כ"לוקוסים") – שני תנאים שמקשים על האכיפה עד כדי הפיכתה לבלתי אפשרית: (א) שיטות הדיג הן בלתי סלקטיביות ולא ניתן שלא לדוג דקרים. גם אם ישיבו אותם למים – דג מת כבר אינו מתרבה, ו-(ב) לגבי הגבלת העומק – לרבים מן הדיונים כלל אין מד עומק בסירה.
10. מכאן, שבמרחק של כמה חודשים מהצהרותיו המפורשות, קיבל פקיד הדיג החלטה סותרת, הפוגעת באופן בלתי סביר בהתחדשות הדגה והבראת הסיבה הימית – ואינה ישימה מבחינה אכיפתית כלל.
11. וכל זאת, בלא נימוקים, הסברים, או הצדקות שיסבירו מה פשר פניית הפרסה הזו.
12. מכאן עתירה זו המכוונת לביטולה של החלטה אחרונה זו של פקיד הדיג הראשי, שפוגעת לא רק במשאב הדגה המדולדל, אלא גם באמון הציבור במערכת קבלת ההחלטות בענף הדיג.

הצדדים לעתירה

העותרת, **החברה להגנת הטבע** (ע"ר), היא מוסד ללא כוונת רווח הפועל בישראל מזה עשרות שנים אשר 40,000 בתי אב בישראל משלמים לו דמי חבר קבועים. החברה להגנת הטבע פועלת בקרב הציבור הרחב ומול רשויות המדינה למען שמירת הסביבה והאינטרסים הציבוריים השלובים בכך. בתחום הדיג והשמירה על הסביבה הימית החברה להגנת הטבע ממלאת בשנים האחרונות תפקיד מרכזי ומשמעותי בהנעת תהליכים שתכליתם אישוש משאב הדגה בים התיכון ושיקום הסביבה החופית לאחר עשרות שנים של דיג בלתי מרוסן ורגולציה חסרה. החברה להגנת הטבע יזמה וניהלה פעולות שונות להעלאת המודעות ולקידום מהלכים אפקטיביים להתמודדות עם המשבר הסביבתי האמור, ביניהן: פרסום מחקרים אקולוגיים וכלכליים בנושא, קיום דיאלוג מתמיד עם בעלי הסמכויות ברשויות השונות, ניהול קמפיין לרתימת הציבור לעדכון חקיקת הדיג, ניהול מאבקים משפטיים כעותרת וכמשיבה לשם קידומה של רגולציה מרסנת על ענף הדיג ועוד. החברה להגנת הטבע גם היתה שותפה פעילה ביותר בגיבושו של התיקון האחרון לתקנות הדיג, שאושר ע"י ועדת הכלכלה בחודש דצמבר 2016.

המשיב 1, **פקיד הדיג הראשי במשרד החקלאות**, הוא ראש האגף הבכיר לדיג ולחקלאות מים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר. פקיד הדיג הראשי הוא המופקד מכוח פקודת הדיג ותקנות הדיג על ניהול משאב הדגה בישראל. המשיב 1 הוא מי שקיבל את ההחלטה נשוא עתירה זו.

המשיבה 2, **הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים**, הרשות הממשלתית האמונה על שמירת הטבע והמגוון הביולוגי בישראל. במסגרת חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ח – 1998, אין לפגוע בערך טבע מוגן אלא בהיתר מאת מנהל הרשות. מינים רבים של בעלי חיים ימיים, המהווים "ערכי טבע מוגנים" בהתאם לאכרזת גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשס"ה-2005, נפגעים באופן יומיומי, בין אם במכוון ובין אם באופן אגבי מפעילות הדיג - ביניהם דולפינים, צבי ים, כרישים, סרטנים בסכנת הכחדה ועוד. מסיבה זו, הרשות היתה פעילה מאוד בקידום תקנות הדיג ופקחי הרשות אף לוקחים חלק באכיפת פקודת ותקנות הדיג. הרשות הגישה התנגדותה להחלטת המשיב 1 נשוא עתירה זו ודרשה ממנו לחזור בו מכוונתו לקצר בפועל את תקופת הרבייה.

המשיב 3, **ועד דייגי החוף**, איננו ארגון יציג ואיננו רשום ככזה. עם זאת, בפורומים שונים, כולל הדיונים שהתקיימו בוועדת הכלכלה, הציג עצמו מר פואד (פופו) נאסר כיו"ר ועד דייגי החוף. דיג חופי כולל את שיטות הדיג המתבצעות בקרבת החוף. מאחר וככל הידוע לעותרת אין ארגון יציג אחר לדייגים החופיים (ובניגוד לדייגי המכמורת למשל, מדובר באלפי דייגים), צירפה העותרת את מר נאסר כמשיב לעתירה.

המשיבים 4-5, התארגנויות שונות של דייגים ספורטיביים (חובבים), הדגים למטרות פנאי, שהגישו בשנה שעברה עתירות לבית משפט נכבד זה (בג"צ 2434/16 איגוד הדייגים הספורטיביים נ' פקיד הדיג (שנמחקה בהמלצת בית המשפט) ובג"צ 3237/16 דייג ישיר נ' פקיד הדיג הראשי

(שאוחדה יחד לבג"ץ 2667/16 דן בילו נ' פקיד הדיג הראשי) בין השאר בגין איסור הדיג בעונת הרבייה לשנת 2016.

ואלה פרטי העתירה ונימוקה –

פרק עובדתי

א. המשבר בענף הדיג בים התיכון וחשיבותה של הגבלת הדיג בעונת הרבייה

13. שנים רבות סובל ענף הדיג בישראל מהזנחה והעדר ניהול, שהובילו לדיג-יתר פרוץ, פוגעני ולא מבוקר, אשר גרם לכך שמשאב הדגה מצוי על סף קריסה. דיג-יתר מתרחש כשפעילויות דיג מביאות את קצב הידלדלות אוכלוסיות הדגים אל מעבר לקצב התחדשותן. כבר בשנת 2010 התריע מבקר המדינה כי "שלל הדיג בים התיכון ירד בישראל בעשור האחרון ביותר מ-80%, ודגי הים התיכון בסכנת הכחדה. בשליש האחרון של העשור הראשון של שנות האלפיים חלה החמרה נוספת במצב הדגה - כ-80% מ-60,000 הדגים שנתפסו באזור נמל אשדוד היו מתחת לגודל הטיפוסי של דג מאכל (100 גרם), קטנים יותר מבני מינם ובני גילם שליד חופי תורכיה ואיטליה, וכשליש מן המינים שעלו ברשת היו פולשים. החוקרים טוענים שיש צורך דחוף בנקיטת צעדים מידיים לשיפור המצב ובראשונה הטלת הגבלות חמורות על היקף הדיג ואיסור לדוג בחלק מאזורי המזרח התיכון בעונות מסוימות. צעד כזה ננקט כבר במדינות רבות (במצרים, בתורכיה, ובמדינות האיחוד האירופי)".

14. דברים דומים נטענו ע"י המשיב 1 בתשובת המדינה לבג"ץ 2677/16 דן בילו נ' פקיד הדיג הראשי ואח' (פורסם ב"נבו"), עתירת דיגים כנגד מגבלות הדיג שהטיל המשיב 1 בשנת 2016 (להלן – "עתירת הדיגים"):

"לאור מידע שנאסף באופן רציף ע"י אגף הדיג במשרד החקלאות ... ומידע המתקבל מגורמים נוספים העוסקים בניטור הסביבה, נראית תמונה מתמשכת של פגיעה קשה בסביבה הימית ובמשאב הדגה הטבעי המתחדש בים התיכון."

15. נכתב גם כי קבוצות מדענים בינלאומיות העוסקות בניתוח הדגה והסביבה הימית של הים התיכון, התריעו בפני שר החקלאות כי קיימת וודאות ש93% מקבוצות הדגים שנוטרו נמצאות במצב של ניצול יתר וחלקן אף בסכנת הכחדה. -- עמודים נבחרים מתגובת המדינה לבג"ץ 2677/16 דן בילו ואח' נ' פקיד הדיג הראשי ואח' מצ"ב כנספח ב

16. כך הולכים הדיגים וכורתים את הענף עליו הם יושבים וממנו חלקם מתפרנסים ואגב כך גם ממיטים הרס על הטבע והסביבה הימית בים התיכון.

17. אחד מכלי המדיניות החשובים, המוסכמים והנפוצים ביותר למניעת דיג-יתר ושמירה על התחדשות המשאב הוא איסור דיג בעונת רביית הדגים.

למעשה, המרכיב הבסיסי ביותר לצורך ניהול ממשק דיג בר-קיימא הוא הגבלת הדיג בעונות בהם הדגים מעמידים את דור ההמשך המאפשר את קיומו והמשכיותו של הענף כולו. ההיגיון - ברור.

עונת הרבייה 2016 וההליכים המשפטיים שליו אותה

18. העותרת, שהחלה לפעול לשיפור המצב לפני מספר שנים לעיתים אל מול ולעיתים בשיתוף פעולה עם המשיב 1 והמשיבה 2, פנתה למשיב 1 עוד ב-2014 על מנת שיפעיל סמכותו ויטיל מגבלות דיג משמעותיות במסגרת מתן רישיונות הדיג השנתיים, ולא ימתין להתקנת תקנות דיג חדשות שעל כתיבתן עמלו באותה התקופה במשרד החקלאות. לאחר שניתנו רישיונות הדיג של 2015 בלא המגבלות הנדרשות, עתרה העותרת לראשונה לבית משפט נכבד זה (בג"צ 1422/15 **החברה להגנת הטבע נ' פקיד הדיג הראשי ואח'** (פורסם ב"נבו")). לאחר שהמדינה הודיעה כי כוונתה להטיל מגבלות דיג כבר באותה השנה, וגם לקראת רישיונות שנת 2016, נמחקה העתירה.

19. ואכן, לקראת חידוש הרישיונות לשנת 2016, ובעקבות עתירה נוספת (שניה במספר) שהגישה העותרת (בג"צ 6467/15 **החברה להגנת הטבע נ' פקיד הדיג ואח'** (פורסם ב"נבו")) הודיע המשיב 1 על מספר תנאים מגבילים שיכללו ברישיונות - ביניהם **השבתת דיג בעונת רבייה למשך חודשיים** – מה-1.4.2016 עד ה-31.5.2016, על כלל הדייגים (מלבד דייגי המכמורת ודייגים חופיים הדגים בשיטת דיג הקפה ומערך חכות צף), כמו גם השבתת דיג מכמורת בעונת הגיוס, איסור על ציוד פוגעני והרחקת דיג המכמורת מהמים הרדודים. -- הודעת פקיד הדיג על תנאי רישיון 2016 מצ"ב כנספח ג.

20. על החלטת פקיד הדיג להכניס מגבלות ברישיונות הדיג לשנת 2016 הוגשו ע"י מספר דייגי מכמורת ודייגים ספורטיביים (משיבים 4-5) עתירות כנגד המגבלות שהוטלו, שתקפו גם את סמכותו של פקיד הדיג להתנות תנאים ברישיונות (לעמדתם, ההגבלות אפשריות רק במסגרת תקנות), וגם את שיקול הדעת שהופעל על ידו. לטענת הדייגים, המגבלות שהוטלו פגעו באופן בלתי סביר ובלתי מידתי בפרנסתם וחופש העיסוק שלהם.

21. העתירות אוחדו, ותשובת המדינה בעניין סבירות ומידתיות המגבלות, הכוללות כאמור **איסור דיג בעונת רבייה למשך 60 יום**, רלוונטיות לענייננו. כך נכתב:

המגבלות "הן מגבלות נדרשות וחיוניות, נוכח מצבו הקשה מאוד של משאב הדגה בים התיכון" כש"מדובר במגבלות מידתיות בנסיבות העניין, המאזנות באופן הולם, בשים לב לנתונים, בין הצורך לשמר את משאב הדגה ולדאוג להמשך קיומו והתחדשותו – שהוא אינטרס ראשון במעלה אף של הדייגים ויתר שוחרי הדיג עצמם – לבין צורכי הדייגים." (עמ' 41 לתגובת המדינה, נספח ב)

22. עוד נכתב שם, כי "מדובר במדיניות אסדרה שאף נובעת ממצבו הקשה של משאב הדגה שמחייב **צעדים משמעותיים** (ושוב יוזכר כי הדבר יסייע בראש וראשונה לדייגים עצמם, שמן הסתם מעוניינים בהמשך קיומו של משאב דגה)". (עמ' 31 לתגובת המדינה נספח ב)

23. כלומר, **לפני שנה בלבד**, אף לפני שהדברים עוגנו בתקנות, סבר המשיב 1 שמגבלת דיג בעונת רבייה ל-60 יום היא מגבלה נדרשת וחיונית, מידתית בנסיבות העניין, המאזנת באופן הולם בין הצורך לשמר את משאב הדגה ובין צרכי הדייגים.

24. בפסק דינו קיבל בית המשפט הנכבד עמדה זו ופסק:

"במקרה דנן לא עמדו העותרים בנטל להראות כי ההחלטה לפעול בדרך של רישוי היא בלתי סבירה במידה המצדיקה התערבותנו. זאת, נוכח תכלית פקודת הדיג כפי שעמדנו עליה; ובשים

לב לתפיסת המדינה את "מצבו הקשה מאוד של משאב הדגה בים התיכון"; כמו גם כוונת המדינה – שמימושה מצוי בעיצומו – לקבוע את האיסורים בתקנות הטעונות אישור על ידי ועדת הכלכלה של הכנסת. נראה אפוא כי המשיבים פועלים באמצעות מכלול הכלים העומדים לרשותם כדי להתמודד עם המשבר הפוקד לתפיסתם את דגת הים התיכון ועל כן החלטתם לפעול במישור הרישוי במקביל לקידום תיקון התקנות היא סבירה בנסיבות העניין. עוד יוער לעניין זה כי כעולה מעמדת המדינה, בתיקון לתקנות כלולות תקנות הקובעות מגבלות נוספות על האיסורים שבהם עסקינן, אך אלו לא נתפסו הכרחיים על ידי משרד החקלאות לצרכי שנת 2016 ולא הוצבו כתנאים ברישיונות לשנה זו. גם נקודה זו מחזקת את המסקנה כי בחירת משרד החקלאות לפעול בדרך של צירוף תנאים חינוניים ומידתיים לרישיונות מצויה במתחם הסבירות ואין להתערב בה. " (עמ' 16 לפסק הדין בעתירת הדייגים).

25. הנה כי כן, לפני שנה בלבד, בשנת 2016, המשיב 1 אסר על דיג למשך 60 יום במהלך תקופת הרבייה. הוא גם סבר שעליו להגן על החלטה זו בבית משפט זה, מפני טענות הדייגים, וטען כי מדובר בתנאי הכרחי, מידתי, סביר ומאוזן. בית המשפט קיבל את עמדתו, וסבר כי אין להתערב בה.

26. בנוסף לעתירות אלו, הוגשה גם עתירה נוספת ע"י הדייגים הספורטיביים¹, שחשיבותה בכך שעסקה כל כולה בטענותיהם באשר לכך שהגבלת הדיג בעונת הרבייה איננה סבירה כשמדובר בדיג חובבני (ולא בסירות דיג מסחריות), כולל טענות באשר למשך ההגבלה (כאמור, 60 יום).

27. העתירה נמחקה בהמלצת בית המשפט, אך חשובה מכך התייחסותה של המדינה לטענות העותרים. מפאת חשיבותה, נביא כאן חלקים ממנה כפי שנכתבו (עמ' 16-13 לתשובת המדינה):

¹ בג"צ 2423/16

40. לחלופין, עמדת המשיבים היא כי דין העתירה להידחות אף לגופה, בהינתן שהחלטת המשיב להגביל דיג בתקופת הרבייה, ובכלל זה הדיג הספורטיבי, שהתקבלה לנוכח מצב הדגה בים התיכון, היא החלטה תקינה, סבירה ומידתית שלא נפל בה פגם המצדיק את התערבותו של בית המשפט הנכבד.

41. דומה כי אף העותרים אינם חולקים על מצבה הקשה של הדגה בים התיכון (אלא רק על הצעדים שהוחלט לנקוט אשר חלים גם עליהם). לאור מידע שנאסף באופן רציף על ידי אגף הדיג במשרד החקלאות (בעיקר של שלל הדיג המסחרי ומאמץ הדיג), ומידע המתקבל מגורמים נוספים העוסקים בניטור הסביבה הימית (המשרד להגנת הסביבה, רשות הטבע והגנים הלאומיים, החברה הממשלתית לחקר ימים ואגמים, אקדמיה, גורמים חיצוניים שונים), נראית תמונה מתמשכת של פגיעה קשה בסביבה הימית ובמשאב הדגה הטבעי המתחדש בים התיכון. כדי לסבר את האוזן, יצויין בהקשר זה כי בחודש פברואר השנה הגיעה פנייה לשר החקלאות להשתתף בכנס חירום בנושא המצב הקשה של משאב הדגה בים התיכון ודרכים נוספות לאישושו (כנס שיתקיים במהלך חודש אפריל 2016 בבריסל, בלגיה, בהשתתפות נציג השר). במכתב שנשלח לשר, מצוין כי קבוצות מדענים שונות העוסקות בניתוח הדגה והסביבה הימית של הים התיכון ובכלל זה חופי ישראל קובעות בוודאות כי משפחות דגים רבות נמצאות בסכנת הכחדה וחלקן אף במצב גרוע מכך. במכתב מצויין כי המדינות השוכנות לחופי הים התיכון צריכות לפעול לשיפור מידי של המצב, בין היתר באמצעות הטלת מגבלות מותאמות בכדי לשמור ולאושש את המשאב הטבעי. במהלך כנס מקדים לכנס זה, שנערך באיטליה במהלך פברואר השנה, צויין כי 93% מקבוצות הדגים נמצאות במצב של ניצול יתר, בין היתר בשל פעילות אינטנסיבית של דיג.

42. מכאן החשיבות הרבה בהגנה על הדגה הקיימת בים התיכון ועל אפשרותה להתרבות ולהתחדש, ועל כן הצורך בהגבלת הדיג בתקופת הרבייה כדי לאפשר לדגים להתרבות בצורה נאותה.

43. תקופת הרבייה היא העונה בה מיני דגים שונים מתרבים, בעיקר בסמוך לחוף ובאזורים של מצעים קשים. לפיכך, שיטות דיג שונות, שאינן סלקטיביות ונעשות באזורים שבהם מתרחשת פעילות הרבייה, עלולות לפגוע בדגים בעודם עוסקים בהעמדת הדור הבא. מאידך, ישנן שיטות דיג שאינן מתמקדות באזורים אלה, או שאופן ביצוען כרוך בחיכוך מועט עם הדגים המתרבים, ולכן אינן מסכנות אפוא באופן משמעותי את פעילות הדגים בעונת הרבייה. עמדת המשיב היא שהדיג הספורטיבי בהחלט משפיע על הדגים ברבייתם ועל כן הוחלט להגבילו, בין יתר סוגי הדיג שהוגבלו גם כן (לרבות דיג מסחרי, וזאת בניגוד לעולה מן העתירה כאילו כלפי הדיג המסחרי לא הוחלו מגבלות), בתקופת הרבייה.

44. באשר לתקופת הזמן שנקבעה כתקופת הרבייה לעניין המגבלה, אזי מחקרים שונים שנערכו באזור היס התיכון המזרחי (המכונה לבנט), בישראל ובמדינות אחרות קרובות, הצביעו על כך שרבים מבין מיני הדגים המקומיים (ואף מספר מינים פולשים מים סוף) מתרבים בתקופה הנמשכת בין החודשים מרס וספטמבר בכל שנה. עם זאת, מועד הרבייה תלוי במידה רבה במידת החום של המים (חום מעודד את הרבייה), ולפיכך ישנם הבדלים לגבי מועד תחילת תקופת הרבייה ולגבי שיאה של התקופה בין חלקים שונים של היס התיכון. נוכח התחממותו של היס התיכון, שיאה של תקופת הרבייה בים התיכון בחלקיו שבישראל הם **בחודשים אפריל ומאי**, הם החודשים שנקבעו ברישיונות כתקופת הרבייה שבה חלות מגבלות גורפות על הדיג נראו עבודתו של ד"ר ניר שטרן, "עונתיות הרבייה של הדגה בחופי ישראל ובחינת פיזור הפאונה במרחב ובזמן – המלצות לממשק דיג לשמירה מיטבית על הדגה ועל הטבע הימי", שפורסמה בינואר 2016, שלפיה כ-62% מהמינים המקומיים מתרבים בעיקר בחודשיים אלו, תוך שהשיא הוא בחודש מאי (עמ' 5/8).

מסמך "עונתיות הרבייה של הדגה בחופי ישראל ובחינת פיזור הפאונה במרחב ובזמן – המלצות לממשק דיג לשמירה מיטבית על הדגה ועל הטבע הימי" מצורף ומסומן **מש/5**.

26. באשר לדיג המכונה ספורטיבי, אזי במהלך העשור האחרון בעיקר, הלכה והתפתחה פעילות חדשה יחסית בארץ, של דיג למטרות ספורט ופנאי, שמבוצעת בעיקרה על ידי ציבור רחב של אנשים הרואים בים ובדיג מקור לרווחה, פנאי והנאה. נכון ליום 31.12.15, ישנם 3100 בעלי רישיונות דיג אישיים לשיטה של דיג באמצעות חכה מסירה (רישיון זה מאפשר דיג במספר שיטות, כגון גייג, ג'ירג'ור ובולוס), מתוכם 1808 הם גם בעלי רישיון דיג באמצעות רובה תת-ימי בצלילה חופשית. יצוין, כי בין כלל בעלי רישיונות הדיג האישיים נכללים אף דייגים מקצועיים המתפרנסים מדיג, והרשאים אף הם לעסוק בדיג כפעילות פנאי.

45. באשר לנזק הנגרם כתוצאה מהדיג בתקופת הרבייה, יצוין כי על אף שכל דייג ספורטיבי כשלעצמו מוציא שלל מועט יחסית, כאשר מחברים את שלל הדיג של כל הדייגים האלה יחדיו מתהווה נזק משמעותי. על פי נתוני החברה להגנת הטבע לשנת 2015, סך שלל הדיג מפעילות דיג ספורטיבי עומד על 18%. בדו"ח המחקר שהוגש למדען הראשי במשרד החקלאות על אודות השפעות אקולוגיות וכלכליות של דיג ספורטיבי בים התיכון בשנת 2014, נכתב כי שלל הדיג מפעילות דיג ספורטיבי נע בין 8% ל-36% מסך שלל הדיג. אף אם נלך לפי שיטת העותרים, המדברים על מספרים נמוכים מזה, הרי שבכל מקרה לפעילותם המצטברת של מאות סירות ואלפי אנשים בתקופה כה רגישה יש השפעה מכרעת על פעילות הרבייה.

46. זאת ועוד: דיג בצלילה חופשית הוא בעייתי כשלעצמו לעניין תקופת הרבייה, בשל חדירתם של הצוללנים לשטחי הרבייה של הדגים המתרבים וההפרעה המהותית הכרוכה

בכך לתהליך הרבייה של קבוצות דגים רגישות, בעיקר ממשפחת הדקריים. בהקשר זה יש לציין כי כבר **בשנה שעברה, 2015**, כפי שנכתב בפסק הדין שניתן בבג"ץ **1422/15**, הוגבל בשל תקופת הרבייה דיג של צוללנים – דיג של צוללנים הדגים באמצעות מיכלי אוויר הוגבל למשך חודשיים (מאי ויוני 2015), ודיג של צוללנים חופשיים הוגבל למשך חודש וחצי (מאי ומחצית יוני).

47. בנוסף, ראוי לציין כי גם פעילות הדיג תוך שימוש בחכות מסירות מבוצעת במידה רבה באזורים בהם מוצאים הדגים והדגיגים הצעירים מקמות מסתור ואתרי רבייה, כך שגם אם תכלית הדיג היא לתפיסת מיני דגים שאינם מתרבים בעונה זו, נוצרת למעשה הפרעה משמעותית ומצטברת בדרך עקיפה גם לסוגי הדגים המתרבים בעונה זו.

אמנם ידוע למשיב שאכן לא כל סוגי דגי המטרה הנידוגים הם מסוגי הדגים המתרבים בעונה זו, אולם שיקול הדעת של המשיב כגורם מאסדר (רגולטור) מתבסס במידה רבה גם על יכולת אכיפה אפקטיבית, וכל שכן כאשר מדובר במרחב הימי המורכב ובשים לב לאופייה של פעילות זו המאופיינת בפרישה גיאוגרפית רחבה, מאות כלי שיט ואלפי אנשים. כן יוער בהקשר זה, כי על העותרים לא מוטלת ברישיונות כל מגבלה באשר לעצם היציאה לים, להנאתם ממנו או לנוכחותם בו, אלא אך ורק לעניין פעילות הדיג בו במהלך התקופה התחומה שנקבעה.

48. כן יש לציין, שגם במדינות נוספות סביב היס התיכון מוטלות מגבלות דיג בעונת הרבייה, לרבות על דיג ספורטיבי. על פי מחקרו של ד"ר ניר שטרן (עדכני ל-2015), ביוון נאסר דיג ספורטיבי לכל אורך חודש מאי. בקפריסין, חל גם כן איסור כולל על דיג ספורטיבי במהלך חודש מאי, ללא כל קשר לסוגי הדגים או גודלם המותר לדיג.

49. כמו כן יצויין שהחלטת המשיב להחיל השנה את מגבלת תקופת הרבייה לתקופה בת 61 ימים, מיום 1.4.16 עד יום 31.5.16, אף **עולה בקנה אחד עם האמור בהצעת התיקון לתקנות הדיג** והיא אף **פחות מהתקופה המקסימלית שניתן לקבוע על פי הצעת התיקון לתקנות**. על פי הצעת התיקון לתקנות, תקופת הרבייה תהיה "תקופה שבין ה-1 במרס לבין ה-1 ביולי של כל שנה, ובלבד שאינה עולה על 90 ימים רצופים" (ראו תקנה 8א(ז) המוצעת (סעיף 12 להצעת התיקון לתקנות)). אף על פי שניתן אפוא לקבוע תקופה של עד 90 ימים, **קבע המשיב תקופה של 61 ימים, וזאת בין היתר מתוך התחשבות בדייגים**. כאמור, במסגרת בג"ץ 6467/15, בו ביקשה העותרת (החברה להגנת הטבע) להרחיב את האיסור ברישיונות השנה גם לעבר חודש יוני, **התנגד לכך המשיב** וטען כי יש להותיר את מגבלת תקופת הרבייה ברישיונות השנה כפי שנקבעה, דהיינו באפריל ומאי בלבד.

50. נוכח כל האמור, עמדת המשיבים היא שהחלטת המשיב להגביל את הדיג בכלל (למעט חריגים), ובכלל זה את הדיג הספורטיבי, לתקופה קצובה בת חודשיים, אפריל-מאי 2016, בשל רביית הדגים בתקופה זו, היא החלטה מבוססת, סבירה ומידתית, הלוקחת בחשבון

הן את מצבה הקשה של הדגה בים התיכון הן את צורכי הדייגים, אשר לא נפל בה כל פגם המצדיק את התערבותו של בית המשפט הנכבד.

28. הנה כי כן, אך שנה שעברה, סבר המשיב 1 בעצמו כי תקופה בת 61 ימים של איסור דיג כללי, ובכלל זה איסור דיג על הדייגים הספורטיביים, בשל רביית הדגים, היא חשובה ביותר. זאת, לאור השפעתם של אלפי הדייגים כל אחד בפני עצמו – **ובמיוחד – במצטבר, ובהעדר יכולת אכיפה אפקטיבית** של התנאים החלופיים שדרשו (כולל איסור על דגים ספציפיים), ומניעת ההפרעה בעונת רביית הדגים. **כל זאת, רק בשנה שעברה, בעת שנאסר הדיג לתקופה של חודשיים (!).**

29. כיצד זה כעת, מצמצם המשיב 1 את תקופת האיסור לכדי חודש (!) בלבד, עם מגבלות שהוא הכיר בהן בעצמו כבלתי אכיפות ובלתי מספקות?!

30. נדמה שגם המשיב 1 עצמו, במילותיו שלו, יודע כי החלטתו כעת איננה "מבוססת, סבירה, מידתית" ואיננה "לוקחת בחשבון את מצבה הקשה של הדגה בים התיכון" אלא רק את "צרכי הדייגים". כך, לוקה החלטתו בחוסר סבירות קיצוני והעדר מידתיות.

תקופת הרבייה בתקנות הדיג כתיקון בחודש דצמבר 2016

31. ואכן, בשעה טובה ואיחור רב אחרי מדינות מתפתחות באזורנו, ולאחר שנות עבודה מאומצות של העותרת והמשיבים 1 ו-2, אושרו בשלהי שנת 2016 תקנות דיג חדשות, במטרה השאפתנית לשקם ולאושש את משאב הדגה המדולדל ולהביא לראשונה את בשורת הדיג בר-קיימא למדינת ישראל.

32. תקנות הדיג (תיקון) תשע"ז-2016 (להלן - "תקנות הדיג") אושרו בהליך ארוך ומאומץ מאוד, שכלל (כאמור) לא מעט עתירות לבית משפט זה, פניות אינספור לגורמים הממשלתיים הנוגעים לדבר, דיונים ארוכים בוועדת הכלכלה, קמפיין ציבורי ועוד ועוד.

33. הדיונים בתקנות הדיג בוועדת הכלכלה כללו השתתפות ומעורבות ערה של כל קבוצות הדייגים השונות, ביניהם המשיבים 3,4 ו-5 - קבוצות הדייגים המסחריים (הדגים באמצעות ספינות מכמורת, ודייגים הקרויים "דייגים חופיים" – הדגים באמצעות סירה ושיטות דיג שונות) כמו גם קבוצות שונות של דייגים "ספורטיביים" (חובבים) שהגישו עמדות, הציגו נתונים, ונשמעו באריכות.

34. תקנות הדיג, כפי שאושרו לבסוף, היו רחוקות מהנוסח המיטבי מן ההיבטים של שמירת הסביבה החופית ואישוש משאב הדגה, לא רק לעמדת העותרת, אלא גם לעמדת המשיב 1, שכן הן כללו פשרות רבות לדרישת הדייגים על מנת למזער את ההגבלות על פרנסתם. במיוחד כך בהוראות השעה, שהוגדרו כתקופת מעבר והסתגלות בת שלוש שנים.

35. אחת הסוגיות שעוררה את המחלוקת הגדולה ביותר היתה התקנה העוסקת באיסור הדיג בעונת הרבייה (תקנה 8 לתקנות הדיג).

36. חשיבותה של התקנה, כפי שפרטנו בראשית הדברים, ברורה ומוסכמת על הכל. אלא שמאחר ומדובר על השבתת דיג של מרבית הדייגים בישראל (מלבד המכמורת שמוגבלת בדיג מעל 30

- מטר עומק – שלגביה איסור הדיג חל בתקופה מאוחרת יותר, בעונת הקיץ היא "עונת הגיוס", ברור גם מדוע הוא עורר התנגדות עזה.
37. כאמור, עצם הצורך באיסור דיג בעונת רבייה אינו מצוי במחלוקת. לכן, הדיונים נסובו בעיקר סביב משך הזמן בו יחול האיסור.
38. בהתבסס, בין השאר, על מחקר עדכני שנערך עבור העותרת ע"י ד"ר ניר שטרן, שבחן את עונתיות הרבייה של הדגה בחופי ישראל, עולה כי **השבתת הדיג האפקטיבית ביותר לצורך שמירה על עונת הרבייה בים התיכון הישראלי מתחילה בכל שנה בראשון באפריל ואורכת כ-3 חודשים**, ובכך מאפשרת חידוש מאגרי הדגה של מרבית המינים המסחריים (החוקר ציין כי הגנה מלאה על רביית הדגים תושג רק עם השבתה של ארבעה חודשים, אך ציין כי שלושה חודשים מהווים הגנה סבירה על מרבית מיני הדגים).
- עמ' רלוונטיים מתוך "עונתיות הרבייה של הדגה בחופי ישראל ובחינת פיזור הפאונה במרחב ובזמן – המלצות לממשק דיג לשמירה מיטבית על הדגה ועל הטבע הימי", ד"ר ניר שטרן, מצ"ב כנספח ד.
39. בכל שנה, בהתחשב בין השאר בטמפרטורת המים, שיאה של עונת הרבייה מתרחשת בפרק זמן מעט שונה. לכן, **סעיף 8 לתקנות הדיג קובע כי "תקופת הרבייה" היא "התקופה שבין 1 במרס לבין 1 ביולי של כל שנה – ובלבד שהתקופה הכוללת אינה פחותה מ-60 ימים רצופים ואינה עולה על 90 ימים רצופים"**. (8(א)1(5))
40. כלומר, בכל שנה, סמכותו של פקיד הדיג היא לקבוע מהי התקופה האפקטיבית ביותר לאיסור דיג מתוך עונת רבייה של 120 ימים פחות או יותר (בין מרס ליולי). הוא מחויב שתקופת ההשבתה לא תפחת מ-60 ימים רצופים ולא תעלה על 90 ימים רצופים.
41. כאמור, תקנה זו עוררה מחלוקת רבה בין הדייגים ובין הרשויות השונות, **בראשם המשיב 1 עצמו**. כאשר נדרש לנמק מדוע התקנה קובעת את מספר הימים הללו, בדיון שנערך בכנסת ביום 8/8/2016, אמר במפורש: **"אלה הימים שאנחנו חושבים שהם המינימום הנדרש**, גם על-פי כל המחקרים, כדי לתת מענה למצב הקשה שאנחנו נמצאים בו עכשיו".
- עמ' רלוונטיים מתוך תמליל דיון בוועדת הכלכלה, בעמ' 47, מצ"ב כנספח ה.
42. אלא שוועדת הכלכלה, ששמעה באריכות את טיעוני הדייגים, סברה לבסוף כי **לצורך התארגנות הדייגים בלבד, וכהסדר-ביניים, תקבע במסגרת התקנות הוראת שעה כי בתקופת 3 השנים שלאחר אישורן של התקנות, "תקופת הרבייה" בה יהיה איסור על דיג תהיה "התקופה שבין 1 במרס לבין 1 ביולי כל שנה, ובלבד שהתקופה הכוללת אינה עולה על 45 ימים רצופים, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת - 90 ימים רצופים"**. (תקנה 22(4))
43. בסיכומו של דבר, מצב הדברים הוא זה:
- המשיב 1 סבר (בהתבסס על מחקרים) כי עונת הרבייה האפקטיבית המינימלית לצורך אישוש משאב הדגה הוא 60-90 ימים.
- ועדת הכלכלה מצאה לנכון, על אף זאת, ומן הטעם היחיד של התחשבות בטיעוני הדייגים ומתן תקופת הסתגלות לשינוי המצב הרגולטורי – **על חשבון הסביבה הימית והתאוששות משאב הדגה** – להפחית את תקופת איסור הדיג ל-45 יום (או 90 יום באישור ועדת הכלכלה).

44. כלומר, כבר עם התקנת התקנות ידוע היה כי בשלוש השנים הקרובות, תקופת איסור הדיג לא תכלול את עונת הרבייה כולה, ותכלול הגנה חלקית בלבד (מתחת למינימום הנדרש), וזאת, אך ורק על מנת להתחשב בפרנסת הדייגים – אך בצד זאת גם היה ידוע ומוסכם כי תקופה זו (מקוצרת ומקוצצת ככל שתהיה) תהיה בכל זאת בת 45 ימים.

עונת הרבייה 2017

45. ואכן, בהתאם להוראת השעה הנ"ל, הודיע המשיב 1, ביום 3.4.2017², כדלקמן:

"תקופת הרבייה"

בתוקף סמכותי לפי סעיף 8א (ד) לתקנות הדיג, 1937, בתקופת הרבייה שתחול בין ה- 1 במאי 2017 (ה' באייר תשע"ז) לבין ה- 14 ביוני 2017 (כ' בסיון תשע"ז) (כולל), לא ידוג אדם דגים בים התיכון בתקופת הרבייה, למעט בדיג מכמורת ודיג בחכה מהחוף."

46. כלומר, המשיב 1 הודיע בראשית חודש אפריל, כי בשנת 2017 יהיה איסור דיג למשך 45 יום רצופים, שיחלו ב-1 במאי.

47. אלא שתקופת הרבייה החלה, ולמרבה הצער, היעדר אכיפה מצד יחידת הפיצו"ח במשרד החקלאות הוביל לכך שדייגים רבים הפרו את הוראת המשיב 1 ובפועל, לא הושגה מטרת ההשבתה, כמפורט להלן.

48. העותרת, שמפעילה בין שאר פעולותיה גם מוקד פניות לדיווח על מפגעים ימיים באמצעות אפליקציה (מוקד³ seawatch), ביניהם דיג בלתי חוקי, קיבלה עשרות רבות של פניות מתועדות על עבירות דיג בתקופת הרבייה, העבירה את המידע לגורמי האכיפה, אך שינוי משמעותי בשטח לא התרחש.

49. ביום 15.5.2017, 15 יום לאחר כניסת ההגבלה לתוקף, פנתה העותרת לשר החקלאות, והתריעה בפניו על "כישלון השבתת הדיג בעונת הרבייה בים התיכון בגלל אכיפה לא יעילה". כך נכתב:

"בראשית מאי נכנסה לתוקפה השבתת הדיג במסגרת עונת הרבייה בים התיכון, בהתאם לתקנות הדיג שמשרדך קידם ואישר בסוף השנה שעברה. לצערי, ההשבתה בפועל אינה מתרחשת. נוכח חוסר ציות רחב היקף של כלל הדייגים, תכלית ההשבתה לאפשר לדגים להתרבות אינה מושגת.

בשבועיים הראשונים להשבתה התקבלו במוקד הפניות שלנו כ-40 פניות על דיג לא חוקי, כולן - הועברו בזמן אמת ליחידת הפיצו"ח. דיווחים אלה הם קצה הקרחון של הפרת החוק. אנשי החברה להגנת הטבע תיעדו בצילומים דיג המתבצע כמעט ללא הפרעה בכל המעגנות לאורך חופי הים התיכון. אנו מעריכים את הפעולות הבודדות המבוצעות על ידי פקחי המשרד, אך במבחן התוצאה אין בכך די. דיווחים רבים אינם מטופלים, והרתעה יעילה אינה מושגת."

-- פניית מנכ"לית העותרת לשר החקלאות מצ"ב כנספח ו.

² http://www.moag.gov.il/Pages/Pro_fishing.aspx

³ <https://www.teva.org.il/?CategoryID=11886>

50. בהמשך לפניו זו, שנשלחה גם לידיעתו של חה"כ איתן כבל, יו"ר ועדת הכלכלה שאישרה את תקנות הדיג אך לפני חודשים בודדים, פנה זה האחרון בעצמו לשר החקלאות ודרש מידע עדכני באשר למאמצי האכיפה של התקנות. כך כתב:

"ועדת הכלכלה השקיעה מאמצים רבים על מנת לאשר את תקנות הדיג, לאחר שנים רבות בהן משרדך לא הצליח להגיע להסכמה עם כלל הגורמים, ואף לא להסדיר את הנושא. בתקנות שאושרו, הודות לשיתוף פעולה בין כלל הגורמים, מצאנו את האיזון הראוי בין שמירה על הים לבין שמירה על זכויות הדייגים.

אם אכן קיים חוסר אכיפה, כפי שנטען, הרי מדובר בפגיעה ישירה בשלטון החוק, הפיכת החוק לאות מתה והטלת צל כבד על משרדך."

-- פניית חה"כ איתן כבל לשר החקלאות מיום 18.5.2017 מצ"ב כנספח ז.

51. מכאן, **שגם תקופת הרבייה שנקבעה ל-2017 לא מומשה כנדרש, וההפרעה לרביית הדגים לא פסקה.**

52. לא יבשה הדיו על פניית העותרת באשר לכישלון האכיפה והפגיעה המתמשכת בדגה בים התיכון (שטרם התקבל לה מענה), והנה, בערב יום 24.5.2017 פירסם המשיב 1 הודעה על "היתר דיג בים התיכון בתקופת הרבייה 2017" (נספח א לעיל), שמשמעותה כאמור קיצור בפועל של איסור הדיג בעונת הרבייה ל-30 ימים בלבד (!), לכלל הדייגים, המסחריים והספורטיביים כאחד, ובכוונתו לאפשר כבר החל ביום 1.6.2017 את חזרתם למים.

53. בכך עוסקת עתירה זו.

החלטת פקיד הדיג להיתר דיג בעונת הרבייה, שמשמעותה בפועל קיצור תקופת הרבייה

54. בהודעת המשיב 1, שהופצה ביום 24.5.2017 להערות הציבור (שהוקצבו לו שלושה ימי עבודה בלבד לשם כך), נכתב כך:

"לאור פניות רבות שהגיעו אלי מציבור הדייגים, ומהנימוקים שיפורטו להלן, אני שוקל, בהתאם לסמכותי לפי תקנה 8א(א) לתקנות, להתיר את הדיג בים התיכון בתקופת הרבייה, החל מיום 1 ביוני 2017, בכפוף לתנאים הבאים:

1. דיג חופי (כהגדרתו בתקנות), וכן דיג ברשת טבעת ובמערך חכות צף, יתאפשר במקום שבו עומק המים יותר מ-30 מטרים.

2. על אף האמור בסעיף 1 לעיל, יותר הדיג בעומק העולה על 25 מטרים, בשעות הלילה בין השעות 21:00 ל-05:00 וזאת מדרום לקו בת ים.

3. דיג של דגים ממשפחת הדקריים על כל סוגיה - אסור. חובה על כל דייג הפועל מכח היתר זה, והתופס דגים ממשפחה זו – להשיבם לאלתר למים.

הנימוקים לכוונתי לשקול מתן היתר זה הינם:

1. ההיתר יחול רק על תקופה של 15 מתוך 45 הימים שנקבעו בהודעה האמורה לעיל, וזאת לאחר שבמשך 30 ימים, חל איסור מוחלט של דיג בים התיכון (למעט בדיג מכמורת ובחכה מהחוף).

2. בתקופת הרבייה התאפשר דיג מכמורת בעומקים ובאזורים הנזכרים לעיל, וזאת על פי הקבוע בתקנות.
3. ההיתר לא יחול על דגים משפחת הדקריים, שההגנה עליהם חשובה ביותר בתקופת הרבייה כולה.
4. אני שוקל ליתן את ההיתר המפורט בזאת, לצורך בחינת יישום האכיפה של תנאי ההיתר ובאופן ניסיוני (פיילוט)."

55. העותרת, שמיותר לציין שהופתעה מאוד מן ההודעה, שלחה למחרת היום, ביום 25.5.2016, התייחסות ראשונית להודעה, במסגרתה קבלה על לוחות הזמנים המצומצמים (מאוד מפרסום ההודעה ועד כניסתה המתוכננת לתוקף, על העדר הנימוקים (ובוודאי ההצדקות) בהודעה, ובעיקר – על כך שהחלטה זו אינה יכולה להיחשב החלטה מנהלית סבירה, מידתית ומאוזנת.

-- התייחסות העותרת להודעת המשיב 1 מצ"ב כנספח ח

56. התייחסות ברוח זו הועברה גם ע"י המשיבה 2, בה נכתב כך :

"אנו רואים בצעד זה צעד בלתי סביר, אשר אינו עולה בקנה אחד עם העמדה המקצועית שהציג אגף הדייג בדיונים לגבי מצבו הקשה של ענף הדייג והפגיעה הקשה שנגרמת למשאב הדגה, ובפרט בדיונים שהתקיימו בכנסת לגבי עונת הרבייה... לא ברורה לנו ההצדקה לסטות מהעמדה המקצועית של האגף בחלוף כחודש וחצי בלבד, ללא נימוקים המעידים על שינוי כלשהו בנסיבות שעמדו לנגד עיני אגף הדייג בעת קבלת ההחלטה על קציבת תקופת הרבייה. לכן, עולה החשש כי מדובר בהחלטה שלא נשענת על שיקולים מקצועיים אלא, לצערנו, על שיקולים זרים הנובעים מלחצים שונים שהופעלו על אגף הדייג... מעבר לאמור, עונת ההטלה של צבי הים נמצאת בעיצומה בתקופה שבכוונתך להתיר דייג, ולכן צפויה פגיעה מיותרת בנקבות הבאות להטיל את ביציהן בחוף."

-- התייחסות רשות הטבע והגנים הלאומיים להודעת המשיב 1 מצ"ב כנספח ט.

57. ביום 29.5.2017 בשעות אחר הצהריים זומנה העותרת לשימוע אצל המשיב 1. הובהר לה על ידו כי עמדתו המקצועית נותרה כשהייתה, והיא תואמת לטענתו את הקבוע בתקנות הדיג. לא היה שינוי נסיבות במובן זה שמצב הדגה השתפר או הסביבה הימית הבריאה מחוליה. עם זאת, ובעקבות פניות רבות מדייגים, הוא סבור כי מדובר ב"תהליך" שבמסגרתו מצא לנכון להקל עליהם.

58. באותו הערב פורסמה החלטת המשיב 1, נשואת עתירה זו, באתר משרד החקלאות - והיא נעדרת נימוקים, הצדקות או הסברים. זוהי לשון ההחלטה :

היתר דיג בים התיכון בתקופת הרבייה 2017

לפי תקנות הדיג, 1937

בתוקף סמכותי לפי תקנה 8א(א1) לתקנות הדיג, 1937¹ (להלן – התקנות), אני מתיר דיג בים התיכון, החל מיום 1 ליוני, בתקופת הרבייה 2017 לבעלי רישיונות דיג בתוקף, בתנאים הבאים:

- (1) במקום שבו עומק המים עולה על 30 מטרים;
- (2) על אף האמור בסעיף (1), יותר הדיג בשעות הלילה בין 21:00 ל-05:00 מדרום לקו בת ים, כהגדרתו בתקנה 8(ד)(2) לתקנות, במקום שבו עומק המים עולה על 25 מטרים;
- (3) דיג של דגים ממשפחת הדקריים על כל סוגיה - אסור; נדוג דגים כאמור - יש להשיבם למים באופן מיידי.

הטיעון המשפטי

59. על אף שהחלטתו של פקיד הדיג מיום 29.5.2017 כוללת למעשה רק את הוראות ההיתר, נתייחס להלן להחלטתו זו יחד עם ההודעה מיום 24.5.2017 על כוונתו ליתן החלטה כזו, שכן היא היחידה שמספקת הסברים כלשהם להחלטה.

60. בהחלטת המשיב 1 להתיר את הדיג של כל הדייגים בכל שיטות הדיג, ובכך להשיב לים אלפי דייגים בשיאה של עונת רביית הדגים, נפלו פגמים מינהליים ומשפטיים חמורים המצדיקים את ביטולה, כדלקמן:

- לוח הזמנים שנקצב ע"י המשיב 1 להעברת הערות - שלושה ימי עבודה - אינו סביר.
- השינוי המוצע התקבל שלא מטעמים מקצועיים-ענייניים, ללא שינוי נסיבות או מידע מקצועי תומך;
- השינוי המוצע אינו מידתי ואינו סביר, אינו מוצדק ואינו מנומק, כמו גם אינו בר-אכיפה.

61. בראשית הדברים, נביא כאן את נוסח התקנה המסמיכה את פקיד הדיג להתיר דיג בעונת הרבייה, עליה הסתמך המשיב 1 בהודעתו.
תקנה 8א קובעת:

"(א) לא ידוג אדם דגים בים התיכון בתקופת הרבייה, למעט בדיג מכמורת; תקנת משנה זו לא תחול על דיג בחכה מהחוף.

(א1) על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאי פקיד הדיג הראשי להתיר, בהחלטה מנומקת בכתב, דיג בים תיכון בתקופת הרבייה, בשיטות דיג ובמועדים שיוורה, ורשאי הוא לתת הוראות בעניין סוגי הדגים המותרים לדיג ושלל הדיג היומי המרבי המותר בדיג כאמור; הודעה על היתר לפי תקנת משנה זו תפורסם ברשומות."

62. מכאן, שעל מנת להתיר את הדיג בעונת הרבייה, על פקיד הדיג לנסח החלטה בכתב, עליה להיות מנומקת, ומפורסמת ברשומות.

לוח הזמנים בלתי אפשרי לתגובה והתייחסות רצינית

63. ראשית, החלטת פקיד הדיג לא פורסמה ברשומות. סמיכות הזמנים בין קבלת החלטה ובין כניסתה לתוקף - לא איפשרה כן. יש לכך יותר ממשמעות פורמאליסטית. המחוקק סבר, ובצדק, כי החלטה שכזו, שיש בה מאפייני חיקוק, מחוייבת בפרסום לציבור. הוא גם סבר, שהחלטה שכזו, תתקבל בהליך מסודר, תוך הפעלת שיקול דעת, בלוחות זמנים סבירים.

64. אלא שלא כך היה.

65. העותרת מכירה בעובדה, שקורה לא פעם שרשות המבצעת נדרשת לקבל החלטות זריזות מאוד, לעיתים מיידיות, המשפיעות על ציבורים גדולים.

66. אלא שבמצב הנוכחי, לא זו בלבד שלוחות הזמנים לא אפשרו התייחסות מעמיקה של הציבור להודעת פקיד הדיג, שכללה **היתר לשוב ולדוג** בתנאים (הרחקת דיג מהחוף, איסור דיג דקרים (ושחרורם למים), ההצעה להיכנס למעין "פילוט", שעד עתה לא ברור לגמרי טיבו) – תנאים שלעמדת העותרת משמעותם היא אחת – קיצורה בפועל של תקופת איסור הדיג בעונת הרבייה – ותנאים שמצריכים התייחסות מקצועית (כולל מדעית), אלא, בעיקר, לא ברור מדוע הבהילות הזו נכפתה על העותרת, הדייגים, וגם על בית המשפט הנכבד.

67. שהרי, לא היה כל שינוי נסיבות מהותי מיום ה-3.4.2017, אז הוחלט על תקופת רבייה בת 45 יום, ועד היום. מצב הדגה נותר כשהיה, מצב הדייגים היה ידוע להם ולמשיב 1 חודשים רבים. אם סבר המשיב 1 כי ברצונו "להקל" על ציבור הדייגים ולקצוב תקופת איסור דיג בת 30 יום, היה יכול לעשות כן מזמן, ולכל הפחות ביום 3.4.2017, אז הודיע על משכה של עונת הרבייה הנוכחית. (ויובהר, כי גם אם היה עושה זאת אז העותרת היתה פונה לבית משפט זה מחמת חוסר סבירות קיצוני).

68. **בהינתן כך, העובדה שהעותרת, המתנגדת להחלטת המשיב 1 מכל וכל, נאלצה לפנות לבית משפט נכבד זה, בבקשה לצו ארעי דחוף ביותר, רק ביום שבו החלטת המשיב 1 נכנסה לתוקף, והדייגים בהמוניהם כבר שבו לדוג, שכן מרגע קבלת החלטה ועד כניסתה לתוקף חלפו יומיים שבמקרה הן ימי חג, מצדיקה לבדה את ביטולה של החלטה.**

ההחלטה שהתקבלה היתה לא מבוססת, לא מנומקת, לא מפורטת וללא שינוי נסיבות המצדיק אותה

69. מקריאת הודעת המשיב 1, ועל אף שהמילה "נימוקים" מופיעה בה, עולה כי לא הוצג ולו נימוק אחד לצורך בקיצור איסור הדיג בעונת הרבייה.

70. הסעיפים המוגדרים כ"נימוקים", אינם מספקים כל הסבר לשינוי. לכל היותר הם מפרטים מעט יותר את התנאים שפורטו: באשר ל"נימוק" הראשון - ההיתר יחול על 15 יום מתוך 45. הסבר לקיצור אין כאן.

71. באשר ל"נימוק" השני - דייגי המכמורת דגים בעומק בתקופה זו. ראשית, העובדה שהמכמורת דגה בתקופה זו (ומושבתת בתקופה אחרת) כתובה במפורש בתקנות, והיתה ידועה זה מכבר. בוודאי שלא ניתן לטעון שמדובר בנסיבה חדשה. יתרה מכך, פקיד הדיג עצמו, שהגיש את התקנות לאישור הכנסת, הוא זה שסבר שראוי להפריד בין איסור הדיג על המכמורת (בעונת ה"גיוס" בקיץ) ובין איסור הדיג החופי והספורטיבי (עונת הרבייה - באביב). כלומר הן פקיד הדיג יוזם התקנות, והן הכנסת שאישרה אותן, ידעו דנו באריכות ואישרו כי בעונת הרבייה לא יהיה דיג חופי וספורטיבי וכן יותר דיג מכמורת במגבלות עומק. שנית, מדובר אולי ב"נימוק" להארכת (!) תקופת הרבייה. בתקופה רגישה כל כך, שהרצון הוא לשמור על מיעוט הפרעות לרבייה, והמכמורות ממלא מייצרות הפרעה שכזו בעומק, אין הצדקה להוסיף על הפרעות הללו, כי אם לצמצמן.

שלישית, אחת ממטרות ממשק הדיג שנקבע בתקנות הוא מזעור הקונפליקטים המרחביים בין שיטות הדיג השונות - ובמיוחד, הדיג החופי מול דיג המכמורת. שהרי חלק מציוד הדיג החופי נפרש על קרקעית הים - מערך קרסים שקוע או רשת עמידה. ציוד זה שיונח בנתיבה של ספינת מכמורת יגרף על ידי רשת המכמורת הנגררת על הקרקעית. החלטת המשיב 1, המשיבה את כל הדייגים כולם לים, באותם האזורים (מעל עומק 30 מ'), רק תחמיר את הקונפליקט ותגביר את מאמץ הדיג באזורים אלו באופן בלתי סביר. הנפגעים העיקריים יהיו הדגים.

ורביעית, המדובר ב"נימוק" שגוי - לכל הפחות בכל הנוגע לצפון המדינה (מקו דור הקבוע בתקנות) בו אסורה פעילות דיג מכמורת כל השנה ע"פ תקנות הדיג.

72. לגבי ה"נימוק" השלישי, המתייחס לאיסור דיג דגים ממשפחת הדקריים, הרי שזהו אינו נימוק לקיצור עונת הרבייה. הוא לכל היותר תנאי. למעשה, מצבם הקשה של הדגים ממשפחת הדקריים, חלקם הלא מבוטל מצויים בסכנת הכחדה, רק תומך בהותרת איסור הדיג על כנו (ואף הארכתו).

בעניין זה העותרת אף פנתה למשיב 1 על מנת שיאסור על דיג דקריים בכל השנה, לאור מצבם הקשה.

-- פניית החברה להגנת הטבע בעניין ההגנה על הדקריים מצ"ב כנספח י

והכי חשוב, שיטות הדיג החופי אינן בדרגות – דייג שמניח קרס או רשת אינו יודע מה ייתפס בה ומגיע לבדוק מה עלה בחכתו/רשתו רק לאחר שעות בהן מצבו של הדג מידרדר (נפגע, מת או נטרף). דג דקר הנתפס ברשת עמידה, או בקרס של מערך חכות, וממתין לכוד במשך מספר שעות, הוא דג במצוקה ופגוע פיזית (קרס נעוץ בגופו ופוצע אותו, הפרשי לחצים כתוצאה מהעלאתו מהעומק, שהייה של מספר שעות במצב עקה חמור וכד'), שגם אם ישרוד

אירוע כזה (וישנו ספק גדול בכך) ויוחזר לים על ידי הדייג (וגם בכך יש להטיל ספק גדול נוכח ערכו המסחרי בשוק) הנה בכל מקרה תהיה פגיעה משמעותית בכושרו להתרבות.

73. באשר לנימוק הרביעי, בעניין "פיילוט" האכיפה. כמו ה"נימוקים" לפניו – גם טיעון זה אינו מסביר או מפרט דבר באשר לצורך בקיצור תקופת הרבייה. "פיילוט", בהגדרתו, הוא ניסוי מתוכנן המתוחם בזמן ובמרחב שהוגדרו לו יעדים ומדדים והוכנה לו תכנית ניטור. המוצע כאן אינו עונה להגדרה של "פיילוט" – בין השאר גם כיוון שאינו מתוחם בזמן או לתא שטח נבחר (שתכונותיו ידועות והוא בר מעקב). במקום זאת, יש כאן היתר גורף, כולל, לדוג בעונת הרבייה.

בנוסף, ולאור כשלי האכיפה של עונת הרבייה עד כה והעובדה שהמגבלות הנוכחיות (מגבלות על עומק ואיסור דיג דקרים) קשים לאין שיעור (עד בלתי אפשריים) מאכיפה של הוראת איסור דיג גורפת – ברור כי עתידו של ה"פיילוט" להיכשל. למעשה, אכיפת התנאים הללו מחייבת אמצעים שאינם זמינים כיום ביחידת הפיצו"ח במשרד החקלאות. המדובר בעבודה בלב ים, על אף חסרונן של סירות לצרכי פיקוח, שלא נזכיר את העובדה שלדייגים החופיים, בחלקם הגדול, אין מד עומק, מה שלא יאפשר להם לקיים את הוראת המשיב 1 המתירה דיג מעומק 30 מטר בלבד.

74. אם כן, נותרנו עם "הנימוק" היחיד המובן מהחלטת המשיב 1 - שהיו פניות רבות מציבור הדייגים בנושא. אלא שמעבר לכך לא נאמר דבר – לא על תוכן הפניות ולא על דרישותיהן.

75. על כך נאמר ונדגיש - הדייגים, על כלל סוגיהם, הכירו היטב את נוסח תקנות הדיג ואת איסור הדיג בתקופת הרבייה – זה מספר חודשים לפחות (מאז אישור תקנות הדיג). הם ידעו גם, כי בשנת 2016 איסור הדיג ארך 60 יום.

76. אך גם אם במקרה, פניות הדייגים כללו מידע חדש ודחוף, המצדיק לעמדתו של המשיב 1 את השבתם את הדייגים למים ואת הפגיעה החמורה שתהיה אגב כך בדגים המצויים בפעילות רבייה, הרי שנדרש היה לכל הפחות לפרט מהו אותו המידע החדש על מנת שהעותרת, ושכמותה, יוכלו להתייחס אליו.

77. נאמר עוד, שהטעם הוא שחלק מן הדייגים מצויים במצב כלכלי בעייתי ביותר ולא יכולים לעמוד בשבועיים נוספים של השבתה. האם זה מצדיק השבתם למים של כלל הדייגים, כולל הדייגים הספורטיביים, שאין בינם ובין פרנסה דבר?

78. נזכיר, כי הדייגים הספורטיביים הגישו עתירה בשנה שעברה שעסקה כל כולה באיסור על דיג ספורטיבי בעונת הרבייה, בג"צ 2434/16 איגוד הדייגים הספורטיביים נ' פקיד הדיג. (שנמחקה בהמלצת בית המשפט)

79. מכל האמור, עולה כי החלטת המשיב 1, אינה כוללת ולו נימוק רציני אחד, המצדיק את צמצום בפועל של תקופת הרבייה ב-33%(!), וגם זאת מתוך תקופת הרבייה המינימאלית ביותר, כפי שהוגדרה ע"י המשיב 1 עצמו. בכך לא עומדת ההחלטה בדרישות התקנה, ויש לבטלה.

החלטת המשיב 1 אינה סבירה ואינה מידתית

80. החלטת המשיב 1, להתיר דיג בעונת הרבייה (בתנאים שפורטו לעיל), ובכך כאמור גם לקצר בפועל ב-33% את תקופת האיסור שנקבעה לשנת 2017 (המקוצרת ממילא), אינה מצויה במתחם הסבירות.

"תכליתה העיקרית של פקודת הדיג – שאין חולק עליה – שהיא להבטיח כי משאבי הדגה של מדינת ישראל – שהם משאב מתכלה-מתחדש, שזמינותו תלויה, בין השאר, בדרכי השימוש וברמת הפעילות הננקטת – ינוהלו בצורה מיטבית, בת קיימא ובאופן העולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי הרחב" (בג"צ 2677/16, בפסקה 9 לפסק-הדין).
וכפי שהתבטא יושב-ראש וועדת הכלכלה בכנסת, ח"כ איתן כבל, "קודם כל עוסקים בריפוי הים" (תמליל דיון מיום 8/9/2016, בעמ' 101).

81. וכך גם אמר פקיד הדיג הראשי בעצמו בדיון בוועדת הכלכלה של הכנסת בעניינו של איסור הדיג בעונת הרבייה:

"... באופן עקרוני יש פה שני דברים שצריך להגיד אותם בצורה מאוד מאוד ברורה: אחד, המצב הוא לא טוב, ובגלל זה החלטת הכלל [הכלל בדבר איסור דיג בעונת הרבייה – הערה שלנו – ט"צ/ניו] על כל פעילות הדיג, גם הדיג הספורטיבי שמורכבת מאלפי אנשים, גם היא רלוונטית מבחינה זו. זאת אומרת, עונת הרבייה 60 או עד 90 יום, ואם זה חודש וחצי תקופת מעבר, אלה תקופות שאמורות להקטין את האפשרות של אנשים לפגוע באוכלוסייה המתרבה, והעמדת הדור הבא. אני מזכיר לכולנו שהדיון מעבר להומור, כן מקצועי או לא מקצועי, בדומה לתקנות דיג שמאוד מאוד דומות בכל העולם, כך הן בנויות, על זמן, על מרחב ועל שיטות. המטרות של התקנות שאנחנו מביאים היום – נכון, התחילו להיחתם ב-2008, ולזכותך ייאמר שאתה מביא אותן היום ונותן את ההזדמנות להעביר אותן. אבל התקנות האלה אחרי כל העדכונים והתיקונים באות לייצר מציאות חדשה ואחרת. כל האנשים שנמצאים כאן, בין המתפרנסים ובין הדייגים הספורטיביים, ואנחנו כרגולטור, באים מתוך מטרה של שמירת המשאב ולנצל אותו בצורה נכונה שתהיה בת-קיימא. זה הרציונל. בגלל זה גם ההגבלה הזו על דייגים ספורטיביים שהם חלק בתוך. נכון, הם לא מסחריים. הם לא מתפרנסים. נכון, הטלנו עליהם מהשנה מגבלה של מכסה של על יומית. נכון, לא קל לאכוף את זה. אבל האפשרות קיימת בתקנות ומאפשרת את ההחרגה הספציפית הזו. אני חושב שהכלל צריך להישאר כמו שהוא. אני חושב שמה שאמר חבר הכנסת פולקמן הוא נכון וראוי גם במקרה הזה. לא בגלל שהאכיפה היא יותר טובה או פחות טובה, אלא באמת יש פה ציבור מאוד מאוד גדול שמתפרס על אזור מאוד שלם – זו דעתי."

(תמליל דיון מיום 8/9/2016, בעמ' 85)

82. **3 הם אם כן המרכיבים ההופכים – וודאי כן בהצטברם זה על זה יחדיו – את החלטתו של המשיב 1 לבלתי סבירה בעניינו:**

ראשית, העובדה שמלכתחילה מדובר בתקופת הסתגלות ומעבר בה משכו של איסור הדיג בעונת הרבייה (45 ימים רצופים) קוצר במיוחד וזאת מתוך התחשבות בצורכי הדייגים. כל

הגורמים המקצועיים הנוגעים בדבר – לרבות, כאמור, המשיב 1 עצמו – הביעו עמדתם כי תקופה זו היא פחות מהמינימום הנדרש. הכיצד אם כן יש אפשרות להצדיק הפחתה נוספת אל מתחת לסף מזערי זה!?

83. **שנית**, היחס בין תקופת איסור הדיג (המקוצרת) הקבועה בתקנות לתקופה שמבקש המשיב 1 להפחית ממנה עתה. מ"כבשת הרש" הזו בת 45 ימים בלבד מבקש המשיב 1 (בפועל, באמצעות החזרת הדייגים למים וקביעת תנאים שלא ניתן לבצע ולאכוף אותם ומשמעותם דיג ללא הגבלה) להוריד ימים בשיעור של 1/3 (!). זו היא "כמות העושה איכות" (בג"צ 910/86 **יהודה רסלר ואח' נ' שר הבטחון**, פ"ד מב(2) 441, בעמ' 505; בג"צ 3267/97 **אמנון ריבנשטיין ואח' נ' שר הבטחון**, פ"ד נב(5) 481, בפיסקאות 13-14 לפסק-דינו של הש' חשין).

84. **שלישית**, העובדה שהחלטתו האמורה של המשיב 1 היא היתר **לכל** הדייגים עליהם נאסר עד עתה לעשות כן, **בכל** שיטות הדיג, לחזור למים ולדוג בעונת הרבייה (מעומק 30מ' ותוך שימור איסור דיג הדקרים). גם קביעה גורפת זו היא בבחינת "כמות העושה איכות" כאמור.

85. תכליתה של התקנה האוסרת על דיג בעונת הרבייה היא מניעת הפרעה לדגים בעונה הרגישה ביותר והחשובה ביותר להתחדשות המשאב והישרדותו – העונה הם מתרבים ומעמידים את דור ההמשך.

תכלית חקיקתית זו נמצאת **מסוכלת** על-ידי החלטתו זו של המשיב 1 לתת היתר גורף לשוב ולדוג בים התיכון בעונת הרבייה כשהוא חורג מפרק הזמן המזערי הנדרש לצורך זה.

86. יתירה מכך: **על חוסר סבירותה של ההחלטה מעידה גם העובדה שלא נומקה כלל**. על-פי הוראת הרישא לתקנה 8א(1א) האמורה לתקנות הדיג "על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאי פקיד הדיג הראשי להתיר, **בהחלטה מנומקת בכתב**, ... " (ההדגשה הוספה).

87. גם הדין הכללי מטיל על פקיד הדיג חובה לנמק את החלטתו – סעיף 2א לחוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), התשי"ט-1958.

88. הפרתה של חובת ההנמקה הזו מעבירה בענייננו אל פקיד הדיג הראשי את חובת הראיה כי החלטתו זו נעשתה כדין (שם, סעיף 6א).

אשר על כן ומכל הטעמים המפורטים לעיל

יתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו-על-תנאי המכוון אל המשיב 1 והמורה לו לבוא וליתן טעם מדוע לא יבטל החלטתו מיום 29/5/2017 (שתיכנס לתוקף ביום 1/6/2017) לתת היתר לדיג בים התיכון, לכלל (אלפי) הדייגים – מסחריים וחובבים, בכל שיטות הדיג, בשיאה של תקופת רביית הדגים, וזאת,

בניגוד להחלטתו מיום 3/4/2017, בניגוד לעמדתו העקבית בשנתיים האחרונות, ובניגוד מוחלט לטובת משאב הדגה בים התיכון והבראתו. עד שיהיה סיפק בידי המשיב 1 לעשות כן, ולאור העובדה שמשמעות החלטתו של המשיב 1 מיום 29/5/2017 היא החזרתם למים של אלפי דייגים כבר ביום 1/6/2017 – שלושה ימים לאחר מכן (ויום לאחר חג השבועות), יתבקש בית המשפט להוציא מלפניו בדחיפות צו ארעי / צו-ביניים לצורך שימורו של ה-*status quo ante* (שלפי ההחלטה מיום 3/4/2017) המתלה את החלטתו של המשיב 1 מיום 29/5/2017 והמונע את הדיג בעונת רביית הדגים עד להכרעה אחרת. זאת, שכן לחץ דיג גדול שכזה בשיאה של עונת רביית הדגים משמעותו נזק משמעותי וגדול להתחדשות הדגה ולסביבה הימית.

היום : ד' סיון תשע"ז
(29 למאי, 2017)

נועה יאיון, עורכת-דין
טל צפריר, עורך-דין
באי-כוח העותרת